PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

KORFANTÓW

NA LATA 2023-2025

WYKAZ SKRÓTÓW

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Korfantowie

MGBP – Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

MGOKSiR – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji

NGO (ang. *non-government organization)* – organizacja pozarządowa

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPK – Punkt Profilaktyczno-Konsultacyjny

pp. – punkty procentowe

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

UM – Urząd Miejski

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

SPIS TREŚCI

PRZEMOC DOMOWA 3
Definicja przemocy 3
Rodzaje przemocy 5
Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich 6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU 8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU 9
CHARAKTERYSTYKA GMINY KORFANTÓW 10
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ 11
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KORFANTÓW . 15
Analiza danych zastanych 15
Analiza wyników badań społecznych 20
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU 26
ADRESACI PROGRAMU 34
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU 34
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA 34
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU 35
WNIOSKI I PODSUMOWANIE 37
SPIS TABEL I WYKRESÓW 38
Spis tabel 38
Spis wykresów 38

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 535 z późn. zm.), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowe, w szczególności narażające te osoby na:*

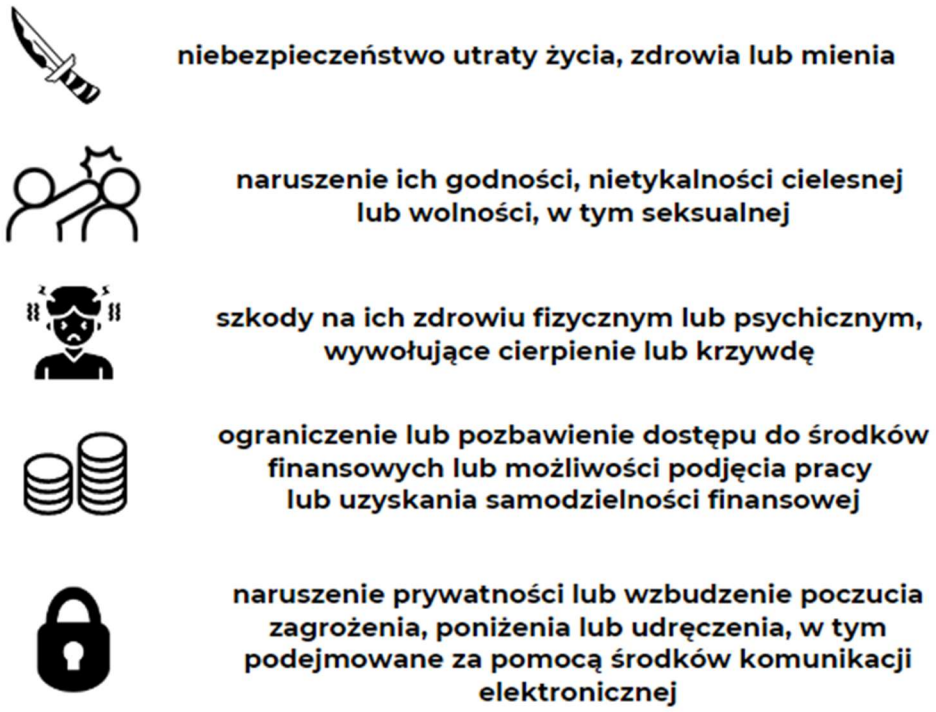

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

1. **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
2. **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,

3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
4. **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydentem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca", faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca" zanika i pozostają tylko 2 fazy.

Rodzaje przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

1. **Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
2. **Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
3. **Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
4. **Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.
5. **Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka

prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia[1]. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. **Cyberprzemoc** – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym[2].

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące: siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia. Przemocy ze strony bliskich

[1] *J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.*
[2] *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.*

dorosłych doświadczyło 41%, a świadkami przemocy domowej było 15% badanych uczniów. Doświadczanie przemocy domowej niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania, jak i w dorosłym życiu, a dodatkowo zachowania przemocowe mogą zostać dziedziczone, tzn. przeniesione na dzieci osoby krzywdzonej w przyszłości. Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal aprobuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 roku wynika, że połowa Polaków (52%) uważa, iż są sytuacje, kiedy dziecko należy ukarać klapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21%.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie" z 2019 roku wynika, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej. Badanie pokazało, że około 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne. Jednak nadal około 10% dorosłych uznaje zachowania przemocowe za normalne. Ponadto, zdaniem 72% respondentów prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy w rodzinie.

W 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej), przeprowadzone zostało „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie". Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz same osoby jej doznające, pozytywnie opowiedziały się za krajowym systemem wsparcia. Szczególną rolę w pracy zespołów interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty", którą stosuje się w przypadku 90% osób doznających przemocy domowej lub które objęte są pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 535 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Korfantów. Istotnym elementem **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025.**

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie.

CHARAKTERYSTYKA GMINY KORFANTÓW

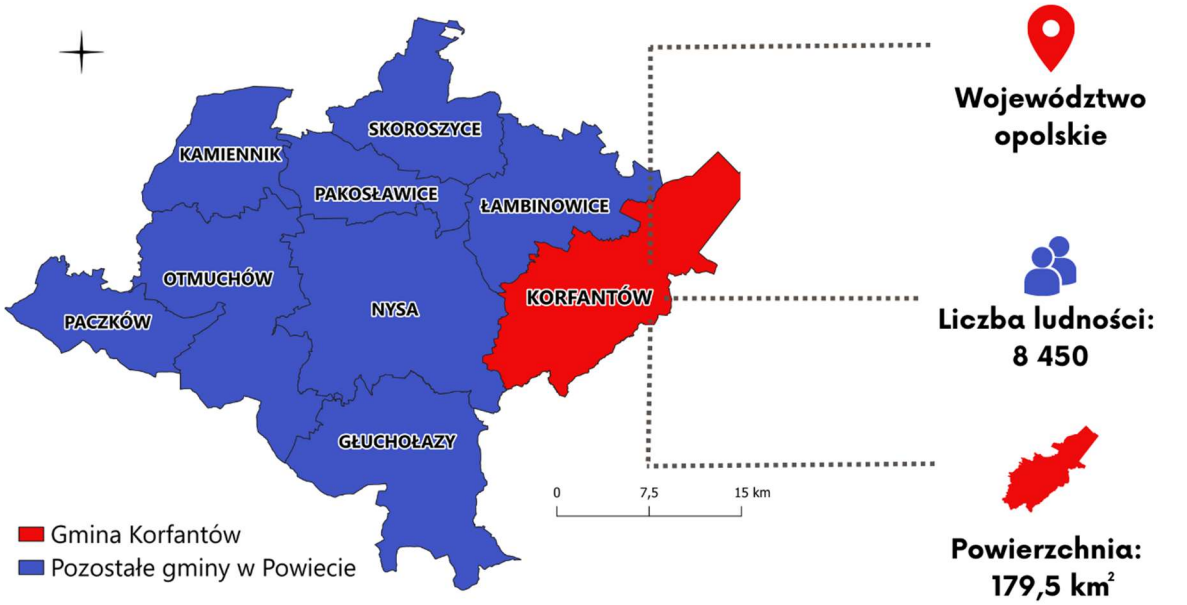

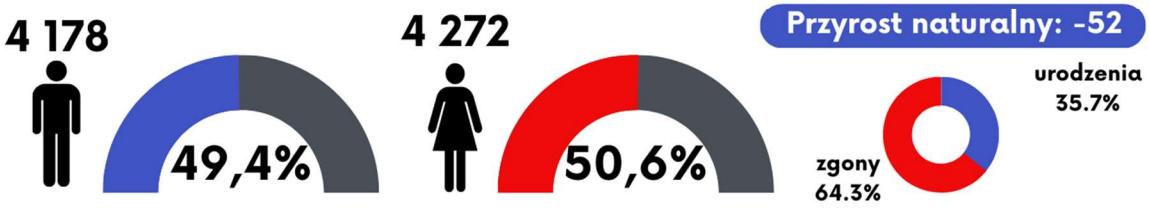

1 KULTURA

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Korfantowie
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Korfantowie

2 OŚWIATA

Placówki publiczne:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Korfantowie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Korfantowie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ścinawie Małej
- Przedszkole w Rzymkowicach

Placówki niepubliczne:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny we Włodarach
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Przechodzie
- Przedszkole w Przechodzie

3 POMOC SPOŁECZNA

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Korfantowie
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Profilaktyczno-Konsultacyjny w Korfantowie

**Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2022 roku.*

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Korfantów zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Burmistrz Korfantowa powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzą także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 535 z późn. zm.):

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
    1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
    2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
    3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
    4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
    5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,

6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	• Wczesna diagnoza i poradnictwo, • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, • dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, • organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, • prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, • obsługa organizacyjno-techniczna ZI, • uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	• Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, • uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty".
Komisariat Policji	• Uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty", • podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	• Wczesna diagnoza, • przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, • uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty".
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	• Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, • podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, • inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, • rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, • inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, • opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, • monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, • dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, • realizacja procedury „Niebieskie Karty".

Źródło: Opracowanie własne.

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nysie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie,

- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psycholodzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KORFANTÓW

Analiza danych zastanych

W 2022 roku w gminie Korfantów z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu przemocy domowej skorzystały trzy rodziny, co oznacza spadek na poziomie 25,0% względem roku 2020. W roku poprzednim (2021) ich liczba wyniosła natomiast 1, co jest najmniejszą wartością odnotowaną na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2022.

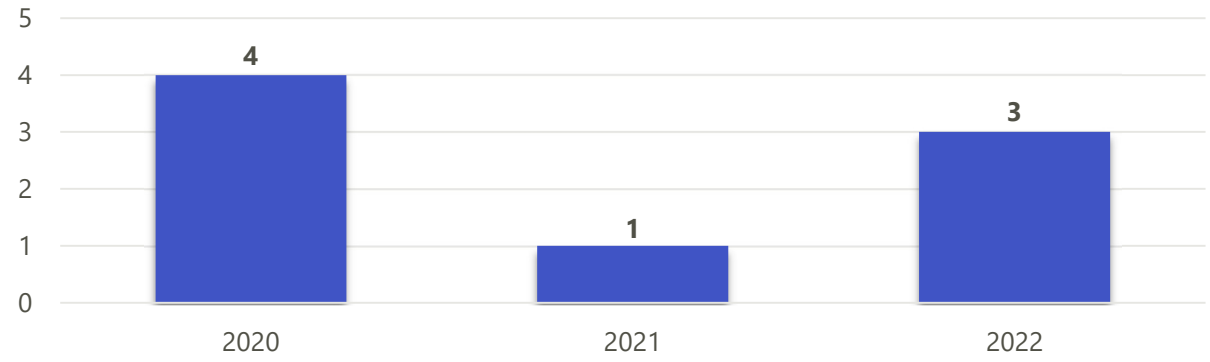

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych (obecnie są to grupy diagnostyczno-pomocowe) w latach 2020-2022. W 2022 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 5, co oznacza, że na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymywała się na stałym poziomie. Liczba utworzonych grup roboczych w 2022 roku wyniosła 22, jednocześnie była to najmniejsza liczba odnotowana w analizowanym przedziale czasu. Liczba posiedzeń grup kształtowała się na poziomie 144, a więc w latach 2020-2022 przyjmowała zróżnicowane wartości, osiągając w 2021 roku najniższą z nich. Dane w tym zakresie przestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022.

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	5	5	5
2.	liczba funkcjonujących grup roboczych	25	29	22
3.	liczba spotkań grup roboczych	180	136	144

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie za lata 2020-2022.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A" w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba wdrożonych procedur „Niebieskie Karty" przyjmowała wartości spadkowe – w 2020 roku wszczęto 52 procedury, w 2021 roku – 38, natomiast w 2022 roku – 28. Liczba rodzin objętych procedurą ulegała wahaniom, osiągając w 2022 roku najwyższą z nich – 37. Dane te obrazuje wykres nr 2.

Wykres 2. Liczba podjętych procedur „Niebieskie Karty" oraz liczba rodzin nią objętych w latach 2020-2022.

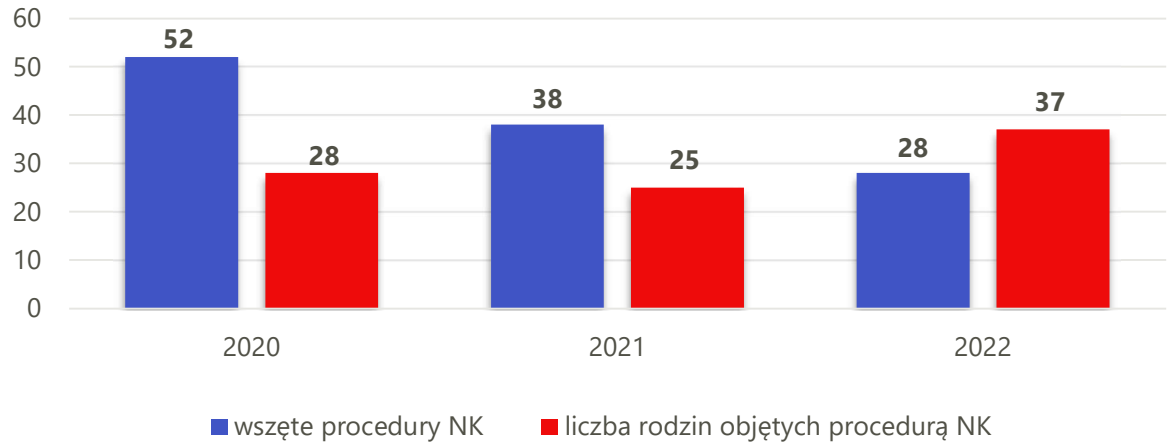

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie za lata 2020-2022.

W 2022 roku w przypadku 6 rodzin Zespół Interdyscyplinarny zawiadomił o przemocy prokuraturę, a w przypadku 7 rodzin złożył wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci. W 29 przypadkach sprawą przemocy zajmowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dla porównania w 2020 roku złożono zawiadomienie do prokuratury o wystąpieniu przemocy w przypadku 11 rodzin, z kolei wobec 6 złożono wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 3. Liczba zawiadomień o wystąpieniu przemocy domowej przekazanych do prokuratury oraz liczba wniosków skierowanych do sądu rodzinnego w latach 2020-2022.

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie za lata 2020-2022.

Kolejną kwestią poddaną analizie są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Policji zmierzające do ograniczenia skali problemu uzależnienia, w tym podejmowania zachowań niebezpiecznych dla otoczenia, jak np. prowadzenia pojazdów pod wpływem lub po spożyciu alkoholu. W 2022 roku podjęto łącznie 32 interwencje związane z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków, zatrzymano 28 nietrzeźwych kierowców, z czego 9 straciło uprawnienia do kierowania pojazdem, a także przeprowadzono 26 interwencji związanych z przemocą domową. W porównaniu do 2020 roku odnotowany został spadek w zakresie liczby interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków o 27,3%, zatrzymań nietrzeźwych kierowców o 9,7%, a także liczby interwencji związanych z przemocą domową (o 42,2%). Wzrosła natomiast liczba zatrzymanych uprawnień z powodu jazdy pod wpływem alkoholu (o 50,0%). Niniejsze statystyki wskazują na zasadność prowadzenia dalszych działań interwencyjno-prewencyjnych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy. Podejmowane przez funkcjonariuszy interwencje i rutynowe kontrole umożliwiają sukcesywne eliminowanie niepożądanych zjawisk związanych z nietrzeźwością w przestrzeni publicznej, z kolei działania profilaktyczne, zajęcia w szkole i kampanie edukacyjne wzmacniają pożądane postawy, nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale również wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Mając to na uwadze, funkcjonariusze Policji prowadzą szereg oddziaływań profilaktycznych, wśród których wskazać należy programy: „Bezpieczne ferie zimowe", „Bezpieczne wakacje", „Bezpieczna droga do szkoły" oraz „Odpowiedzialność prawna nieletnich".

Tabela 3. Działania funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Korfantowie w latach 2020-2022.

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	liczba interwencji związanych z przemocą domową	45	29	26
2.	liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków	44	39	32
3.	liczba nietrzeźwych kierowców	31	28	28
4.	liczba zatrzymanych uprawnień do kierowania pojazdami	6	6	9

Źródło: Informacja dotycząca działalności KP w Korfantowie w latach 2020-2022.

Mieszkańcy Gminy, którzy doznawali lub stosowali przemoc mogli skorzystać z poradnictwa udzielanego w ramach funkcjonującego Punktu Profilaktyczno-Konsultacyjnego, który w 2022 roku był czynny średnio 20 godzin w miesiącu, a poradnictwo w nim było udzielane przez psychologów. W 2022 roku udzielono porad 17 osobom doznającym przemocy domowej oraz 13 osobom stosującym przemoc. W roku poprzednim z poradnictwa skorzystało 8 mieszkańców doznających przemocy oraz 12 osób ją stosujących, z kolei w 2020 roku udzielono porad 10 mieszkańcom Gminy, których dotknął problem przemocy domowej oraz 3 osobom stosujących w tamtym czasie przemoc. W analizowanym przedziale czasu zaobserwowano wzrost liczby osób korzystających z poradnictwa udzielanego w Punkcie, zarówno w przypadku osób doznających, jak i stosujących przemoc.

Tabela 4. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Profilaktyczno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022.

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	liczba osób doznających przemocy domowej	10	8	17
2.	liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy domowej	19	17	19
3.	liczba osób stosujących przemoc domową	3	12	13
4.	liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc domową	7	14	19

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz KCPU-G1 za 2022 rok.

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z zadań jest motywowanie sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, a także motywowanie dorosłych osób doznających przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy. W 2022 roku do leczenia zmotywowano 6 osób, w tym 2 z nich zdecydowały się na leczenie ambulatoryjne, natomiast 4 odbyły terapię stacjonarną w szpitalu. Dla porównania w latach 2020-2021 leczeniu poddało się 5 osób nadużywających alkoholu, co stanowiło kolejno 13,9% oraz 11,6% ogółu osób, których sprawy rozpatrywano. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 4. Liczba osób nadużywających alkoholu, których sprawy rozpatrywano oraz tych, które zmotywowano do podjęcia leczenia w latach 2020-2022.

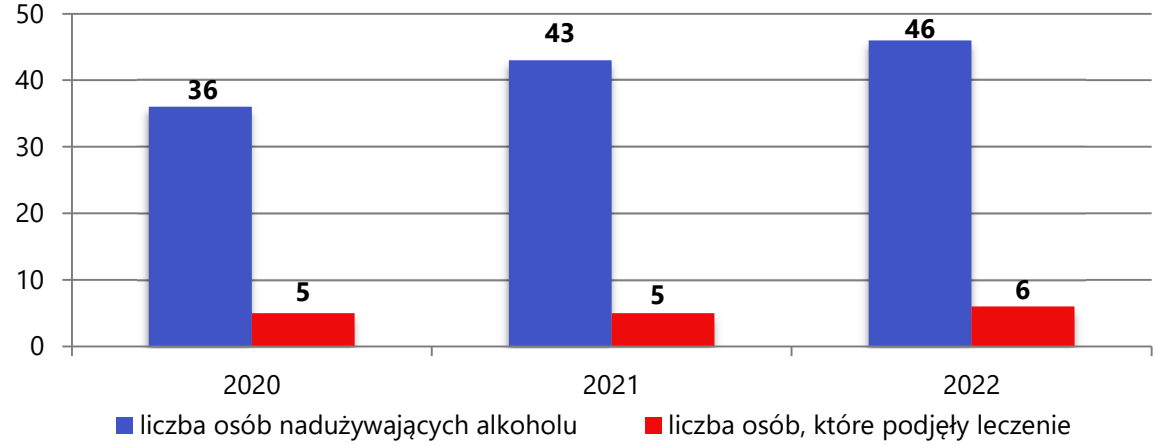

Źródło: Raport z wykonania i efektów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Korfantów za lata 2020-2022.

Analiza wyników badań społecznych

W 2021 roku na terenie gminy Korfantów przeprowadzone zostały badania społeczne mające na celu identyfikację występujących wśród mieszkańców problemów społecznych, takich jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz przemoc. W badaniu wzięło udział 136 dorosłych mieszkańców, 233 uczniów szkół podstawowych, 35 nauczycieli, 69 rodziców uczniów, pracownicy 31 punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz 6 pracowników OPS, którzy wypełniali kwestionariusz ankiety.

Poniżej przedstawione zostały wnioski z przeprowadzonych badań wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów, dotyczące kwestii przemocy.

PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD UCZNIÓW KLAS V I VI

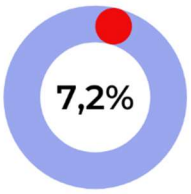

Odsetek uczniów, którzy nie czują się bezpiecznie w swojej szkole.

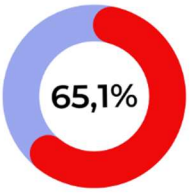

Odsetek uczniów deklarujących, że zaobserwowało w swojej szkole zjawisko przemocy.

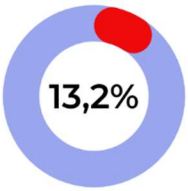

Odsetek uczniów deklarujących doświadczanie przemocy w swojej szkole.

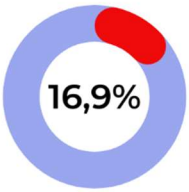

Odsetek uczniów deklarujących, że w jego szkole znajdują się uczniowie, których się boją.

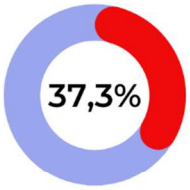

Odsetek uczniów deklarujących znajomość przypadków stosowania przemocy fizycznej w swojej szkole.

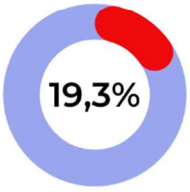

Odsetek uczniów deklarujących doświadczanie przemocy fizycznej w swojej szkole.

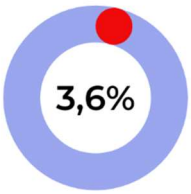

Odsetek uczniów deklarujących, niepodejmowanie żadnych działań w przypadku bycia świadkiem lub osobą doznającą przemocy.

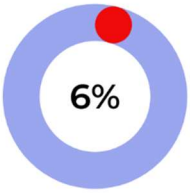

Odsetek uczniów, których zdaniem rodzice rodzice mają prawo stosować kary fizyczne w stosunku do dzieci.

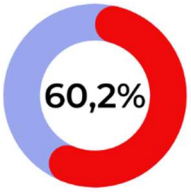

Odsetek uczniów deklarujących, brak wiedzy odnośnie miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku doświadczania przemocy.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Korfantów.

Z przeprowadzonej diagnozy problemu przemocy wśród uczniów klas V-VI z gminy Korfantów wynika, iż:

- 7,2% badanych nie czuje się bezpiecznie w swojej szkole,
- ponad połowa ankietowanych zaobserwowała występowanie zjawiska przemocy w swojej szkole,
- średnio co ósmy respondent wskazał, iż doznał przemocy w swojej szkole,
- 16,9% młodych ankietowanych deklaruje, że w ich szkole znajdują się uczniowie, którzy wzbudzają strach,
- średnio co trzeci badany uczeń deklaruje znajomość przypadków stosowania przemocy fizycznej w swojej szkole,
- średnio co piąty ankietowany przyznaje, że doświadczył przemocy fizycznej w swojej szkole,
- 3,6% respondentów deklaruje, że nie planuje podejmować żadnych działań w przypadku, gdy będzie świadkiem lub osobą doznającą przemocy,
- 6,0% ankietowanych jest zdania, że rodzice mają prawo stosować kary fizyczne w stosunku do dzieci,
- zdecydowana większość uczniów biorących udział w badaniu nie wie, gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczania przemocy.

PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD UCZNIÓW KLAS VII I VIII

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Korfantów.

Z przeprowadzonej diagnozy problemu przemocy wśród uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych z gminy Korfantów wynika, iż:

- średnio 3/4 badanych uczniów zaobserwowało w swojej szkole zjawisko przemocy – jest to o 8,2 pp. **więcej** niż w przypadku uczniów klas V-VI,
- 16,0% młodych mieszkańców deklaruje, że w ich szkole znajdują się osoby, które wzbudzają strach – jest to o 0,9 pp. **mniej** niż w przypadku uczniów klas V-VI,
- blisko połowa ankietowanych uczniów przyznała, że zna przypadki stosowania przemocy fizycznej w swojej szkole – jest to o 4,7 pp. **więcej** niż w przypadku uczniów klas V-VI,

- średnio co dziesiąty respondent zadeklarował, że doświadczył przemocy fizycznej w swojej szkole – jest to o 8,0 pp. **mniej** niż w przypadku uczniów klas V-VI,
- 7,3% badanych deklaruje, że nie planuje podejmować żadnych działań w przypadku, gdy będzie świadkiem lub osobą doznającą przemocy – jest to o 3,7 pp. **więcej** niż w przypadku uczniów klas V-VI,
- blisko co dziesiąty respondent jest zdania, że rodzice mają prawo stosować kary fizyczne w stosunku do dzieci – jest to o 2,7 pp. **więcej** niż w przypadku uczniów klas V-VI,
- blisko połowa ankietowanych deklaruje, że nie wie gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczania przemocy – jest to o 17,5 pp. **mniej** niż w przypadku uczniów klas V-VI.

PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

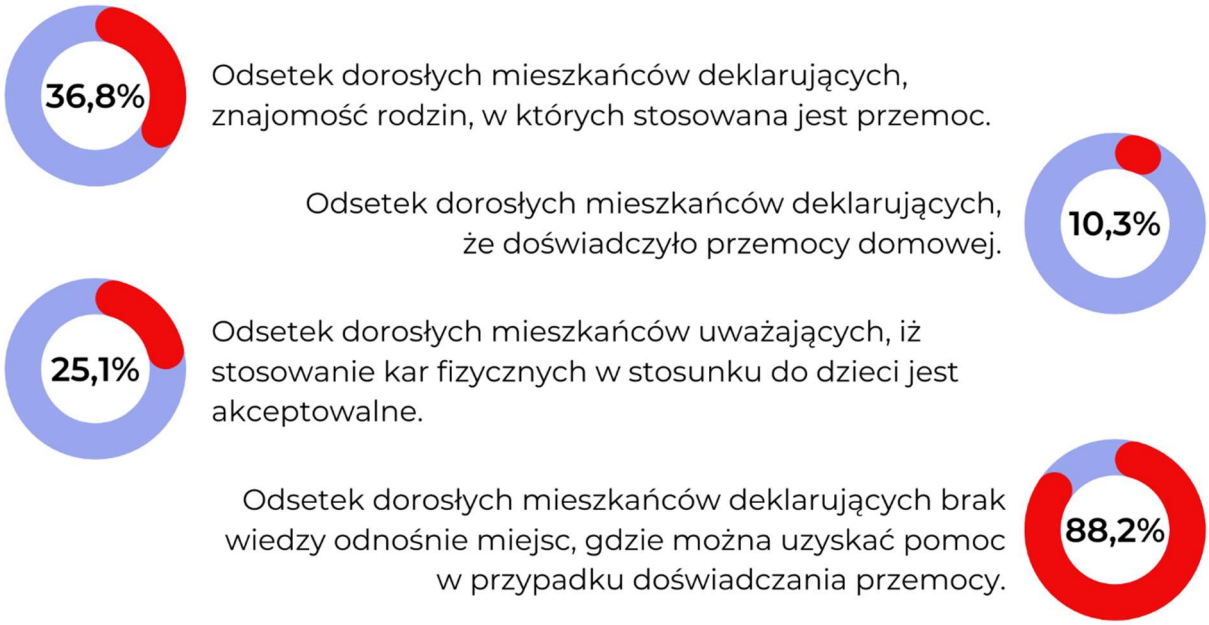

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Korfantów.

Z przeprowadzonej diagnozy problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Korfantów wynika, iż:

- co trzeci respondent stwierdził, że zna w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc,
- co dziesiąty badany dorosły mieszkaniec Gminy zadeklarował doświadczenie przemocy domowej,
- w opinii co czwartego ankietowanego stosowanie kar fizycznych wobec dzieci jest akceptowalne,
- ponad 3/4 badanych nie wie, gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczania przemocy.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest tworzenie warunków do zmniejszenia skali problemu przemocy domowej oraz zapewnienie ochrony osób jej doznających i skuteczne oddziaływanie na osoby ją stosujące na terenie Gminy Korfantów.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

01 Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej oraz prowadzenie profilaktycznej i edukacyjnej działalności w zakresie ograniczenia skali tego problemu na terenie Gminy.

02 Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, a także prowadzenie skutecznych procedur interwencyjnych i działań skierowanych do osób ją stosujących.

03 Rozwój kompetencji zawodowych osób realizujących zadania dotyczące zapobiegania przemocy domowej.

1. Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej oraz prowadzenie profilaktycznej i edukacyjnej działalności w zakresie ograniczenia skali tego problemu na terenie Gminy.			
lp.	**zadanie**	**wskaźnik**	**realizatorzy**
1.	Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UM, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, KP, NGO.
2.	Prowadzenie działań informacyjnych na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań w zakresie rozpowszechnienia informacji.	ZI, UM, KP, GKRPA, OPS, PPK, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UM, KP, GKRPA, OPS, NGO, MGBP, MGOKSiR, placówki oświatowe.
4.	Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Liczba podjętych działań edukacyjnych.	ZI, UM, GKRPA, OPS, NGO, KP, placówki oświatowe.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
5.	Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, organizację pogadanek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itp.	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.	ZI, UM, KP, GKRPA, OPS, NGO, PPP, placówki oświatowe.
		Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.	
6.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów.	UM, KP, GKRPA, OPS, NGO, placówki oświatowe, MGBP, MGOKSiR.
7.	Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, w celu podnoszenia wrażliwości i skali reakcji społecznej na kwestie przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych.	ZI, UM, KP, GKRPA, OPS, NGO, MGBP, MGOKSiR, placówki oświatowe.
8.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba możliwych form/miejsc spędzania czasu wolnego.	UM, NGO, placówki oświatowe, MGBP, MGOKSiR.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
9.	Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.	Liczba zrealizowanych programów.	PCPR, PPP, UM, GKRPA, NGO, placówki oświatowe.
10.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez systematyczne przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy.	OPS, UM, placówki oświatowe, NGO.

2. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, a także prowadzenie skutecznych procedur interwencyjnych i działań skierowanych do osób ją stosujących.			
lp.	**zadanie**	**wskaźnik**	**realizatorzy**
1.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia.	OPS, PCPR.
2.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	ZI, PPK, GKRPA, OPS, UM, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	OPS.
4.	Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej, pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rozpoczętych/ zakończonych procedur. Liczba rodzin objętych procedurą.	ZI, GKRPA, OPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
5.	Praca socjalna z rodzinami, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	OPS.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	OPS.
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, OPS.
8.	Inicjowanie utworzenia grupy samopomocowej/terapeutycznej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba osób uczęszczających na spotkania grupy samopomocowej.	OPS, UM, NGO.
9.	Kontynuowanie działalności Punktu Profilaktyczno-Konsultacyjnego w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Profilaktyczno-Konsultacyjnego.	GKRPA, UM, PPK
10.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie.	ZI, GKRPA, OPS, PCPR.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
11.	Motywowanie do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób, które podjęły udział w Programie.	ZI, GKRPA, OPS, PCPR.
12.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa.	Liczba interwencji w związku z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KP, ZI.
13.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	ZI, KP.

3. Rozwój kompetencji zawodowych osób realizujących zadania dotyczące zapobiegania przemocy domowej.			
lp.	**zadanie**	**wskaźnik**	**realizatorzy**
1.	Organizowanie szkoleń/ seminariów/konferencji dla pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji.	ZI, GKRPA, OPS, PPK, UM, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
2.	Organizowanie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba przeprowadzonych superwizji.	ZI, OPS, PPK, GKRPA, KP, placówki ochrony zdrowia, PCPR.
3.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI.
4.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach. Liczba przeprowadzonych szkoleń.	ZI.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Korfantów, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2025 zakłada:

- zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- poszerzanie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025** finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu OPS i GKRPA oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

a) analizę dokumentów,
b) badanie ankietowe adresatów Programu,
c) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.

b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.

c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.

d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Burmistrzowi Korfantowa przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie. Za koordynowanie realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025 odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Harmonogram wdrażania Programu.

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Korfantowie o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025”.	IV kwartał 2023 r.
etap II	Koordynacja realizacji zadań objętych Programem.	IV kwartał 2023 r. – IV kwartał 2025 r.
etap III	Sprawozdawczość.	Corocznie w okresie od 2024 r. do 2025 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2026 r.

Źródło: opracowanie własne.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotykającym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Korfantów stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doznających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korfantów na lata 2023-2025, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Spis tabel

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania. 12

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022. 16

Tabela 3. Działania funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Korfantowie w latach 2020-2022. 18

Tabela 4. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Profilaktyczno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022 19

Tabela 5. Harmonogram wdrażania Programu 36

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2022. 15

Wykres 2. Liczba podjętych procedur „Niebieskie Karty" oraz liczba rodzin nią objętych w latach 2020-2022 17

Wykres 3. Liczba zawiadomień o wystąpieniu przemocy domowej przekazanych do prokuratury oraz liczba wniosków skierowanych do sądu rodzinnego w latach 2020-2022. 17

Wykres 4. Liczba osób nadużywających alkoholu, których sprawy rozpatrywano oraz tych, które zmotywowano do podjęcia leczenia w latach 2020-2022. 20